

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 805

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 16 juli 2021

---

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

---

*Pleegzorg - Motiveringsplicht jeugdrechters (2)*

Op 20 juni 2012 keurde het Vlaams Parlement het voorstel van decreet houdende de organisatie van de pleegzorg goed. Dat decreet trad in werking op 1 januari 2014. In juni 2017 publiceerde het Agentschap Jongerenwelzijn de evaluatie van het decreet Pleegzorg, conform artikel 113 van het BVR (besluit van de Vlaamse Regering) van 8 november 2013. Over deze evaluatie werden hoorzittingen georganiseerd en in navolging keurde het Vlaams Parlement op 7 maart 2018 een voorstel van resolutie goed (*Parl.St.*, VI.Parl. 2017-2018, nr. 1429/3). Daarin wordt onder meer gevraagd "onderzoek te laten uitvoeren naar de toepassing door de jeugdrechtbanken van de motiveringsplicht, vermeld in artikel 46 van het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg en toegevoegd aan artikel 38, §2, van het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand".

In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 200 van 9 januari 2020 stelde de minister dat in een eerste fase cijfers zouden worden verzameld over de evolutie van de jeugdrechtbankmaatregelen pleegzorg versus residentieel verblijf en dit voor verschillende leeftijdscategorieën. Op basis van die gegevens zouden in het najaar van 2020 regionale focusgroepen worden georganiseerd voor de sociale diensten van de jeugdrechtbanken en jeugdrechters, waarin gepeild zou worden naar de toepassing van de motiveringsplicht en de redenen waarom die al dan niet toegepast wordt.

In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 216 van 11 december 2020 gaf de minister cijfers over de nieuwe hulpvragen en nieuw opgestarte hulp van pleegzorg versus residentieel verblijf voor de jaren 2016-2019 en dit voor de jongste kinderen (0-2 jaar). Daaruit bleek dat de opgestarte hulp licht afnam voor het residentieel verblijf in een voorziening en toenam voor pleegzorg. Bij nieuw opgestarte hulp binnen pleegzorg was er vooral een toename binnen de perspectiefzoekende pleegzorg.

Aangezien Opgroeien vooral focuste op de nieuwe regelgeving omtrent het samenhouden van broers en zussen bij plaatsing in de jeugdzorg, werd het onderzoek naar de motiveringsplicht toegespitst op de jongste kinderen en dit met betrekking tot de brede scoop van beslissingsprocessen binnen de jeugdhulp en niet enkel jeugdbankmaatregelen. Uit gesprekken met de provinciale diensten voor pleegzorg en verwijzers over waarom bij uithuisplaatsing voor de jongste kinderen nog niet maximaal werd ingezet op pleegzorg, werden twee belangrijke factoren aangeduid. Ten eerste de schaarste in het aanbod aan pleeggezinnen en ten tweede de te beperkte beeldvorming bij verwijzers en andere aanbieders over wat pleegzorg te bieden heeft. Om beide zaken aan te pakken, werden al acties uitgewerkt.

1. Hoeveel unieke jonge kinderen (0-2 jaar) stroomden in 2020 in in de organisaties bijzondere jeugdzorg (OVBJ)? Graag een onderverdeling naargelang het ging over een kortdurend crisisverblijf, een crisisverblijf op verwijzing van het crisismeldpunt of een verblijf voor minderjarigen.
2. Hoeveel unieke jonge kinderen (0-2 jaar) verbleven in 2020 in het CKG-verblijf (centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning)? Graag een onderverdeling naargelang het ging over een crisisverblijf, een verblijf van korte duur of een verblijf van lange duur.
3. Welke evolutie tegenover de voorgaande jaren is merkbaar? Hoe kan deze verklaard worden?
4. In hoeverre wierpen de acties om meer pleeggezinnen (voor heel jonge kinderen) aan te trekken al vruchten af?
5. Welk resultaten brachten de extra inspanningen om de beeldvorming omtrent het aanbod van pleegzorg dat verwijzers en andere aanbieders hebben te vervolledigen, opdat jonge kinderen maximaal zouden worden toegewezen aan een pleeggezin?
6. Hoe zullen de ondernomen stappen verder geëvalueerd worden?
7. Zal het onderzoek naar de toepassing van de jeugdrechtbanken van de motiveringsplicht nog uitgebreid worden naar oudere leeftijdsgroepen?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 805 van 16 juli 2021

van **KATRIEN SCHRYVERS**

1. Het overzicht van het aantal unieke jonge kinderen (0-2 jaar), volgens typemodule, die in 2020 instroomden in de organisaties bijzondere jeugdzorg (OVBJ) wordt weergegeven in de volgende tabel.

|                                               | <b>Nieuwe instroom unieke jonge kinderen OVBJ</b> |
|-----------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| Crisisverblijf (op verwijzing crisismeldpunt) | 2                                                 |
| Verblijf voor minderjarigen (hoge frequentie) | 35                                                |
| <b>Totaal</b>                                 | <b>37</b>                                         |

2. Het overzicht van het totaal aantal unieke jonge kinderen (0-2 jaar) die in 2020 in een centrum voor kindercare en gezinsondersteuning (CKG) verbleven, opgedeeld naar typemodule, wordt weergegeven in de volgende tabel.

Het totaal aantal unieke kinderen is niet gelijk aan de som van de voorgaande getallen omdat voor kinderen in een jaar verschillende typemodules ingezet kunnen worden.

|                                     | <b>Totaal aantal unieke jonge kinderen CKG</b> |
|-------------------------------------|------------------------------------------------|
| Crisisverblijf                      | 108                                            |
| Verblijf voor kinderen (korte duur) | 125                                            |
| Verblijf voor kinderen (lange duur) | 128                                            |
| <b>Totaal</b>                       | <b>284</b>                                     |

3. Het jaarverslag jeugdhulp (zie <https://www.jaarverslagjeugdhulp.be/thematische-cijfers/zorggarantie-jonge-kinderen>) vermeldt m.b.t. de evoluties van plaatsingen van jonge kinderen dat de betrouwbaarste parameter voor de evoluties m.b.t. de verhouding pleegzorg versus residentiële zorg de nieuwe instroom van dossiers is. Uit deze cijfergegevens blijkt dat het aandeel van jonge kinderen in pleegzorg altijd groot geweest is in verhouding tot de totale groep van geplaatste kinderen. (verhoudingsgewijs tussen de 82 en 89 procent). Het aantal nieuw opgestarte dossiers voor pleegzorg stijgt voor deze leeftijdsgroep licht over de jaren heen, met een lichte daling in het 2020. Deze daling kan aan corona toegeschreven worden.

Ook binnen de CKG werd vorig jaar een lichte dalende trend inzake verblijf voor de jonge kinderen opgemerkt. Ook hier is corona één van de mogelijke verklaringen. Op basis van gesprekken met de CKG blijkt dat de bezetting van de plaatsen voor lang verblijf even hoog lag als andere jaren. Een langere verblijfsduur leidt echter tot minder opnames.

4. Het aantal pleeggezinnen is in 2020 in vergelijking met 2019 gestegen met 7,12% (van 5.986 naar 6.412). We beschikken niet over specifieke cijfergegevens over pleeggezinnen voor jonge kinderen.

Het aantal pleegzorgsituaties voor heel jonge kinderen is in 2020 wel gedaald van 382 naar 335, wat mogelijks ook met corona te maken heeft. Daarbij is het wel belangrijk

om te benadrukken dat het aantal gerealiseerde pleegzorgsituaties niet enkel te maken heeft met acties om meer pleeggezinnen aan te trekken. Ook het plaatsingsbeleid speelt een rol.

5. Op dit moment is het te vroeg om iets te zeggen over de evoluties inzake de beeldvorming m.b.t. pleegzorg en de effecten daarvan. In de rondzendbrief 'beleidskeuzen zorggarantie (dreigende) uithuisplaatsing van het jonge kind' van 26 juli jl. wordt pleegzorg opgeroepen om nog meer creatieve oplossingen op maat te vinden in functie van de opvang van jonge kinderen en nog sterker in te zetten op een positieve profilering door in de praktijk bv. de aandacht voor de positie van de biologische ouders nog te verbeteren. We zijn ervan overtuigd dat ook andere ontwikkelingen op het terrein zoals bv. de uitrol van Partners in Parenting, die volop bezig is, zullen bijdragen aan een positiever beeldvorming over pleegzorg.
6. We zullen de ondernomen stappen verder evalueren in de gesprekken met de pleegzorgdiensten en provinciale coördinatoren zorggarantie. We plannen om met alle betrokkenen op het thema terug te komen aan het einde van dit jaar.
7. Er zijn geen plannen om het onderzoek naar de toepassing van de motiveringsplicht door de jeugdrechtbanken uit te breiden naar oudere leeftijdsgroepen.